

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2025 / 26

TÜSİAD

7 Temmuz 2025

BU SAYIDA:

AB – TÜRKİYE
AB - UKRAYNA
AB - KANADA
AB KURUMLARI
UZAY
DEVLET YARDIMLARI
AVRUPA YATIRIM BANKASI
DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR

AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
LONDON	londonoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateş – Dilek Aydın

AB – Türkiye

- Türkiye-AB Yüksek Düzeyli Ticaret Diyalogu İkinci Toplantısı 1 Temmuz 2025 tarihinde Ankara’da düzenlendi.

Toplantı Ticaret Bakanı Ömer **Bolat** ve AB Ticaret ve Ekonomik Güvenlik

Komiseri Maros

Sefcovic başkanlığında gerçekleştirildi. Yapılan açıklamalara göre görüşmelerde Türkiye ve AB arasındaki ikili ticaret ve ekonomik ilişkilerin daha ileriye taşınmasına yönelik ortak vizyon bir kez daha teyit edilirken, Türkiye’nin Gümrük Birliği’nin güncellenmesine dair değerlendirmeleri ve kararlılığı AB tarafına iletildi. Vize kolaylığı konusunda somut ilerleme sağlanmasının önemi vurgulandı. Ticaretin önündeki engellerin giderilmesi, elektronik olarak düzenlenmiş A.TR belgelerinin AB tarafından kabulü, Türkiye’nin TAREKS ve gözetim düzenlemeleri konusunda AB ile işbirliği, yeşil dönüşüm ile e-ticaret gibi öncelikli alanlarda işbirliğinin derinleştirilmesini amaçlayan somut kararlar alındığı ve bu çerçevede önümüzdeki dönemde hayata geçirilecek eylem planı üzerinde karşılıklı mutabakata varıldığı belirtildi.

[İnternet bağlantısı için](#)

AB - Ukrayna

- AB Komisyonu, Ukrayna ile Derin ve Kapsamlı Serbest Ticaret Anlaşması’nın (DCFTA) gözden geçirilmesine ilişkin müzakerelerin tamamlandığını açıkladı. AB – Ukrayna Derin ve Kapsamlı Serbest Ticaret Anlaşması’nın güncellenmesinin, Ukrayna’nın AB Tek Pazarı’na kademeli entegrasyonuna katkı sağlayacağı belirtiliyor. Güncellenen anlaşma üç temel sütuna dayanıyor:

- **Adil rekabet:** Ukrayna’nın AB standartlarına kademeli uyumu karşılığında yeni pazar erişimi sağlanacak. Bu kapsamda Ukrayna hayvan refahı ve pestisit kullanımı ile ilgili AB kurallarını 2028 yılına kadar uygulamaya koyacak.

Ukrayna’nın uyum alanında kaydettiği ilerlemeler her yıl raporlanacak.

- **Koruma mekanizması:** Ticaret akışı ile ilgili olumsuz etkiler ortaya çıkması durumunda her iki taraf da koruyucu önlemler uygulamaya koyabilecek.
- **Geliştirilmiş ticaret akışı:** Şeker, yumurta, bal, buğday gibi AB için hassas tarım ürünlerinde sınırlı artışlar, diğer ürünlerde ise karşılıklı fayda sağlayacak iyileştirmeler yapıldığı açıklandı.

Ayrıca, Ukrayna merkezli ihracatçıların üçüncü ülke pazarlarına erişimini destekleyecek önlemlerin değerlendirilmesi konusunda mutabık kalındığı belirtildi ve teknik ayrıntıların tamamlanmasını takiben anlaşmanın, AB ve Ukrayna’nın resmi onay süreçleri çerçevesinde onaylanacağı ve AB-Ukrayna Ortaklık Komitesi tarafından resmen kabul edileceği açıklandı.

AB-Ukrayna Ortaklık Anlaşması 2014 yılında imzalandı. Rusya’nın saldırısı sonrasında Haziran 2022 tarihinde AB Ukrayna’ya ticaret kolaylıkları sağlamış ancak, Polonya, Bulgaristan ve Fransa başta olmak üzere bazı ülkelerde Ukrayna kaynaklı tarım ürünlerinin AB pazarındaki payının hızla arttığı gerekçesiyle meydana gelen protestolar sonrası şeker, buğday, yumurta gibi ürünlere özerk ticaret tedbirleri (ATM) uygulamaya konulmuştu. Anlaşmanın gözden geçirilmesi ile birlikte bu geçici tedbirlerin yerine uzun vadeli ve karşılıklı serbestleşme rejimi düzenlenmesi amaçlanıyor.

[İnternet bağlantısı için](#)

AB - Kanada

- 20. AB-Kanada Zirvesi’nde bir araya gelen liderler AB ve Kanada **Güvenlik ve Savunma Ortaklığı** Anlaşması’nı imzaladı. Anlaşma Avrupa’nın savunma yapısına Kanada’nın katkısını ve karşılıklı işbirliğini güçlendirmeyi ve yenilikçi savunma projelerine yatırımların yönlendirilebilmesini sağlayacak koşulların kolaylaştırılmasını hedefliyor. Taraflar ayrıca, Kanada’nın AB’nin ortak silah tedarik programı **SAFE**’e katılımı için görüşmelere başlanması üzerine mutabık kalındığını açıkladı.

Anlaşmanın imzalanmasını takiben yapılan açıklamada AB'nin Kalıcı Yapılandırılmış İşbirliği (PESCO) projelerine Kanada'nın katılımının değerli olduğu vurgulandı ve AB ile savunma ilişkisini güçlendirme görevini üstlenecek bir temsilcinin atanacağı belirtildi. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Kurumları

- **Danimarka** AB Konseyi Dönem Başkanlığı görevini 1 Temmuz'da üstlendi. AB Konseyi Başkanlığı'nı sekizinci kez üstlenen Danimarka'nın altı ay sürecek görev döneminde AB gündeminin en önemli konuları güvenlik ve rekabetçilik olacak.

- Danimarka Dönem Başkanlığı programında AB'nin genişlemesinin jeopolitik bir zorunluluk olduğu ve Avrupa

- kıtasının istikrara kavuşması ve istenmeyen dış etkilere karşı savunmasız konumda olan ülkelerin dirençli olmalarına etkili şekilde katkının tek yolunun bu olduğu ifade ediliyor. Bu kapsamda Ukrayna, Moldova ve Batı Balkanlar ile yürütülen katılım müzakerelerinin ilerletilmesinin hedeflendiği belirtiliyor.
- Bir diğer öncelikli alanın ise Birleşik Krallık ve "AB üyesi olmayan Batı Avrupa ülkeleriyle" ilişkilerin güçlendirilmesi olacağı açıklanıyor.
- Bir sonraki AB Çok Yıllı Mali Çerçevesi (MFF) müzakerelerinin ilk aşamasının Danimarka Dönem Başkanlığı tarafından yürütüleceği ve ayrıca, 2027 yılı sonrasında uygulanması beklenen AB uyumlaşma politikasının geliştirilmesine katkı sağlanacağı belirtiliyor.
- 2030 yılına kadar Avrupa'nın kendisini savunan konuma gelmesi hedefi kapsamında çalışmalar yürütüleceği ve Avrupa savunma sanayisinin güçlendirilmesinin en önemli öncelikler arasında olduğu ifade ediliyor.

- Yeşil dönüşümün, ekonomik büyümenin temel itici gücü olarak öne çıkması, sanayinin karbondan arındırılması ve temel hammaddelere ve enerjiye uygun maliyetli erişim için gerekli çerçevenin oluşturulması Danimarka Dönem Başkanlığı'nın önemli görev alanları arasında sıralanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Konseyi Danimarka Dönem Başkanlığı çevrimiçi sayfasına erişim için

Uzay

- AB Komisyonu, [Uzay Yasa Tasarısı](#) ve Avrupa [Uzay Ekonomisi Stratejisi](#) tebliği yayımladı. Uzay Yasa Tasarısı üç temel sütun üzerine kurgulanıyor:

- **Güvenlik:** AB Uzay Yasası uzay nesnelerinin takibini geliştirmeyi ve uyduların güvenli şekilde imha edilmesini ve enkaz parçalarının kazalara yol açma riskini azaltmayı hedefliyor. Günümüzde yörüngede 11.000 uydu bulunduğu ve önümüzdeki on yıl içinde 50.000 uydunun daha fırlatılacağına öngörüldüğü belirtiliyor. Artan enkaz ve enkaz parçaları sayısının zincirleme çarpışmalara yol açarak kilit yörüngeleri kullanılmaz hale getirme ve hayati uydu hizmetlerine erişimi kesme riski bulunduğu; bu riski önlemek için AB Uzay Yasası'nın uzay nesnelerinin takibini iyileştireceği ve yeni enkaz oluşumunu sınırlayacak önlemler uygulamaya koyacağı açıklanıyor. Söz konusu önlemler arasında uyduların görev ömrü sonunda güvenli biçimde

imha edilmesini zorunlu kılan düzenlemelerin yer aldığı belirtiliyor.

- **Dayanıklılık:** Yasa tasarısı uydu sistemlerinin, siber saldırılara ve elektronik müdahalelere karşı dayanıklı olması amacıyla uzay operatörlerine uydu yaşam döngüsü boyunca risk değerlendirmesi yapma ve uzaya özel siber güvenlik kuralları uygulama zorunluluğu getirilmesini öngörüyor.
- **Sürdürülebilirlik:** Karbon emisyonu ve uzay ile ilgili unsurların ömürlerini tamamlaması sonucunda ortaya çıkan enkaz miktarının azaltılması uzay faaliyetlerinin çevresel etkileri açısından önem taşıyor. Yasa, çevresel etki ölçümü ve yenilikçi çözümler (örneğin uyduların ömrünü uzatma) için ortak kuralları belirliyor.

Yeni kurallar AB ve ulusal seviyede düzenlenen uzay varlıklarının yanı sıra, Avrupa'da hizmet sunan üçüncü ülke merkezli operatörleri de kapsayacak. [İnternet bağlantısı için](#)

Devlet Yardımları

- AB Komisyonu üye ülkelerin temiz enerji, karbonsuzlaşma ve temiz teknoloji yatırımlarının devlet yardımları yoluyla desteklenebilmesini amaçlayan **Temiz Sanayi Devlet Yardımları Çerçevesi** Tebliği yayımladı. Halihazırda yürürlükte olan Geçici Kriz ve Dönüşüm Çerçevesi'nin (TCTF) yerini almak üzere hazırlanan Temiz Sanayi Anlaşması Devlet Yardımları Çerçevesi, AB yasa koyucuları tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girerek, 31 Aralık 2030 tarihine kadar geçerli olacak.

Üye devletlerin temiz sanayiye yönelik destek programlarını hızla devreye sokabilmesine olanak tanınması hedeflenen Temiz Sanayi Devlet Yardımları Çerçevesi Tebliği uygulamalara başlıca beş temel alanda sadeleştirme getiriyor:

- I. Yenilenebilir enerji ve düşük karbonlu yakıtların yaygınlaştırılması,
- II. Enerji yoğun sektörler için geçici süre ile destekler verilmesi,
- III. Mevcut fabrika ve üretim tesislerinin karbonsuzlaştırılması,
- IV. AB'de temiz teknoloji üretim kapasitesinin geliştirilmesi,
- V. Enerji altyapısı, dögüsel ekonomi ve temiz enerji projeleri gibi alanlara yapılacak yatırımların sermaye katkısı, uygun kredi ya da teminat sağlanması gibi seçenekler yoluyla desteklenmesi.

Mavi ve yeşil hidrojen gibi düşük karbonlu yakıtlar ile ilgili projeler ile elektrifikasyon, hidrojen, biyokütle, karbon yakalama ve depolama ve karbonsuzlaşmayı sağlayan diğer tüm teknolojiler Temiz Sanayi Devlet Yardımları Çerçevesi kapsamındaki desteklerden yararlanabilecek. Ayrıca, özellikle uluslararası rekabet baskısı ile karşı karşıya olan enerji yoğun sektörlerdeki şirketlere elektrik maliyeti destekleri sağlanarak bu destekler karşılığında şirketlerden karbonsuzlaşmaya dönük yatırım yapmaları istenecek. [İnternet bağlantısı için](#)

Avrupa Yatırım Bankası

- AB Komisyonu ve Avrupa Yatırım Bankası (AYB), AB dışındaki ülkelerde yatırımları desteklemek amacıyla €5 milyara kadar teminat sağlayacak yeni garanti programı üzerine anlaşma imzalandığını açıkladı. Söz konusu garanti anlaşması kapsamında temiz enerji, yeşil altyapı ve KOBİ finansmanı gibi

alanlarda €10 milyara kadar yatırım sağlanmasının hedeflendiği belirtiliyor.

Yeni garanti programı, AB Küresel Geçit (Global Gateway) programına katkı sağlayan önemli bir finansman aracı olan “Avrupa Sürdürülebilir Kalkınma Fonu Artı” (EFSD+) kapsamında, AYB'nin AB dışındaki ülkelerde 2021-2027 döneminde kullandıracağı kredileri desteklemek üzere öngörülen €26,7 milyarlık garanti bütçesinin bir bileşeni olarak uygulamaya konulacak.

Program sadece devlet destekli projelerle sınırlı olmayarak, kendi namına borçlanan kamu kurumları ya da devlet ortaklığı olan teşekkülleri de kapsayacak. Ayrıca, Kuzey Afrika, Orta Doğu, AB genişleme politikası kapsamındaki ülkeler ve AB Doğu Komşuluğu programı çerçevesindeki ülkelerde gerçekleştirilecek enerji, altyapı ve KOBİ projelerinin finansmanına katkı sağlanabilecek. Trans-Hazar Koridoru, kritik hammaddeye yönelik tedarik zinciri güvenliği ve Latin Amerika'da gerçekleştirilecek Küresel Geçit yatırımları da yeni garanti programı çerçevesinde desteklenebilecek. [İnternet bağlantısı için](#)

Dünya Ticaret Örgütü

- AB Komisyonu Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) bünyesindeki Çok Taraflı Geçici Temyiz Tahkim Düzenlemesi'ne Birleşik Krallık'ın katılım kararının memnuniyetle karşılandığını açıkladı. Paraguay ve Malezya'nın 23 Mayıs'ta katılımı sonrasında geçici temyiz sisteminin DTÖ'nün 57 üyesini ve dünya ticaretinin %57,6'sını kapsayan bir büyüklüğe ulaştığı belirtiliyor. DTÖ'nün temyiz makamının çalışmalarının bloke olması sonrasında oluşturulan geçici temyiz sistemi, katılımcılar arasındaki ticari uyuşmazlıkların kurallara uygun ve düzenli biçimde çözümlenmesini sağlıyor.

Çok Taraflı Geçici Temyiz Tahkim Düzenlemesine katılanlar: Avustralya, Benin, Brezilya, Kanada, Çin, Şili, Kolombiya, Kosta Rika, Ekvador, AB (ve AB27 ülkeleri), Guatemala, Hong Kong (Çin), İzlanda, Japonya, Makao (Çin), Meksika, Malezya, Karadağ,

Yeni Zelanda, Nikaragua, Norveç, Paraguay, Pakistan, Peru, Filipinler, Singapur, İsviçre, Ukrayna, Birleşik Krallık ve Uruguay. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 15 Temmuz, Dışişleri Konseyi
- 22,23 Temmuz, Adalet ve İçişleri Bakanları gayri resmi toplantısı
- 28 Ağustos, Savunma Bakanları gayri resmi toplantısı

Konferanslar

- 8 Temmuz, “Autonomy in orbit: Europe's place in the new space economy”, www.bruegel.org